

Beroepsprofiel Sportarts

Definitie

‘Sportgeneeskunde is het specialisme dat zich richt op het **waarborgen, herstellen en bevorderen** van de **fysieke fitheid** en biedt **medisch specialistische bewegzorg** aan iedereen met een aandoening van het houdings- en bewegingsapparaat, inspanningsgerelateerde klachten en/of deconditionering.’

Vastgesteld ALV 12 november 2025

De sportarts is medisch specialist in bewegezorg

→ 'fysiek complexe bewegezorgvraagstukken'

* sportgeneeskunde en aanpalende specialismen met verdieping op deelterreinen van medisch specialistische bewegezorg

complexiteit ook op andere domeinen dan fysiek zoals het cognitieve en of sociale domein (bijv. communicatieve, gedragsmatige of emotionele problematiek)

Stepped care in bewegezorg

Fysiek complexe bewegzorgvraagstukken

- **Houdings- en bewegingsapparaat:** overbelastingsklachten, subacute letsels, chronische klachten opgelopen tijdens sportbeoefening of in het dagelijks leven
- **Inspanningsgerelateerde klachten:** zoals onbegrepen en/of aanhoudende thoracale-, dyspnoe-, vermoeidheidsklachten en/of vermoedens bewegingsangst
- **Deconditionering bij chronische aandoeningen:** zoals bij hart- en vaatziekten, cerebrovasculaire aandoeningen, longziekten, artrose, diabetes, kanker, overgewicht en obesitas, post acute infectieuze klachten (o.a. Post COVID) én prehabilitatie gericht op kwetsbare patiënten met een (sterk) verhoogd risico op complicaties en/of overlijden, die een grote operatie of een zware behandeling moeten ondergaan

Kernactiviteiten

- Medisch specialistische bewegezorg voor het houdings- en bewegingsapparaat
- Medisch specialistische bewegezorg voor inspanningsgerelateerde klachten en chronische aandoeningen
- Wetenschappelijk onderzoek, innovatie en educatie
- Sportmedische begeleiding van individuele (top)sporters en (top)sportteams
- Maatschappelijke betrokkenheid/adviserende rol in het uitdragen van het belang van 'bewegen als medicijn'
- Sportmedische onderzoeken*

** Een sportmedisch onderzoek is een vrijwillige gezondheidscheck gericht op prestatie, preventie of persoonlijke inzichten. Een medische keuring daarentegen kan in opdracht van derden worden verplicht en moet voldoen aan de Wet op de medische keuringen, die strikte eisen stelt aan doelmatigheid, privacy en informatievoorziening.*

De sportarts heeft kennis van:

- Anatomie, pathologie en fysiologie
- Inspanningsfysiologie en trainingsleer
- Biomechanica
- Sport- en beweggerelateerde aandoeningen
- Preventie, gezondheidsbevordering en leefstijl
- Voedingsleer
- Sportpsychologie en gedragsverandering
- Acute geneeskunde
- Ethiek en dopingregelgeving

Vaardigheden

- Medisch handelen en consultvoering
- Samenwerken en netwerken
- Diagnostiek en testinterpretatie
- Behandel- en revalidatieplanning/
beweegadvies
- Acute zorg
- Professionaliteit

- Algemene, topklinische en universitaire ziekenhuizen
- Zelfstandige behandelcentrum (ZBC)
- Solisten praktijk
- Wetenschappelijke-, beleids- of (top)sportorganisaties

Werkveld

Geleverde zorg

Medisch specialistische zorg in de tweede lijn =

Zorg die vergoed wordt vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw)

Sportarts biedt ook zorg die niet valt onder de Zorgverzekeringswet (Zvw)

- Denk aan: sportmedische onderzoeken, keuringen in opdracht van derden en (top) sportmedische begeleiding

Wanneer verwijzen naar de sportarts?

1. Houdings- en bewegingsapparaat

Klachten van het houdings- en bewegingsapparaat, waarbij sprake is van diagnostische onzekerheid, uitblijven herstel en/of afwijkend beloop ondanks eerdere zorg in eerste (of tweede) lijn.

Wanneer verwijzen naar de sportarts?

2. Deconditionering en inspanningsgerelateerde klachten

- a. Uitblijven herstel fysieke fitheid ondanks (beweeg)zorg in eerste (of tweede) lijn (bij inspanningsgerelateerde klachten en/of chronische aandoeningen). Dit kan zich uiten in:
 - i. niet (meer) behalen van het fysieke fitheidsniveau voor ADL;
 - ii. niet (meer) behalen van het voor werk benodigde fysieke fitheidsniveau;
 - iii. niet (meer) behalen van het niveau van fysiek functioneren van voor de aandoening/ziekte.

Wanneer verwijzen naar de sportarts?

b. Afwijkend beloop van beweegzorg in eerste of tweede lijn op basis van één of meer van de volgende criteria (bij inspanningsgerelateerde klachten en/of chronische aandoeningen):

- i. onbegrepen dyspnoe;
- ii. onbegrepen aspecifieke thoracale klachten;
- iii. onbegrepen overmatige vermoeidheid;
- iv. bewegingsangst.

Wanneer verwijzen naar de sportarts?

3. Enkelvoudige (fysiek) complexe beweegzorgvraag

- i. bij meerdere naast elkaar bestaande beperkingen/aandoeningen in voor bewegen vitale orgaansystemen (hart, longen, bewegingsapparaat);
- ii. bij tegelijkertijd naast elkaar voorkomende chronische ziekten en/of aandoeningen;
- iii. bij kans op (potentiële) bijwerkingen/nevenschade van behandeling (bijvoorbeeld in de oncologie, cardiologie, reumatologie).

Wanneer verwijzen naar de sportarts?

4. Meervoudige (fysiek, sociaal, mentaal, cognitief) complexe zorgvraag - medisch specialistische revalidatiezorg

- i. sportarts in consult bij onbegrepen klachten houdings- en bewegingsapparaat;
- ii. onzekerheid inzake diagnostiek/behandeling van verwachte problematiek op het gebied van fysieke fitheid.

BIJLAGE Indicaties inspanningstest

Algemene indicaties voor een inspanningstest met inspannings-ECG inclusief ademgasanalyse zijn*:

A. Cardiopulmonale klachten:

1. Pijn op de borst
2. Ademhalingsklachten
3. Duizeligheid
4. Hartkloppingen
5. Plotse afname belastbaarheid

B. Evaluatie t.b.v. een beweginginterventie

1. Risicostratificatie (in geval van cardiopulmonale co-morbiditeit en of CV hoog risicopatiënten)
2. Ernst inspanningstolerantie, in kaart brengen functionele (ADL) capaciteit
3. Beweeg efficiëntie en trainingspotentieel
4. Doseren beweginginterventie op maat (FITT-principe)
5. Evaluatie bewegingsangst (in het kader van chronische/psychische/psychologische aandoeningen)
6. Effectmeting na de beweginginterventie
7. Uitblijven of achterblijven van trainingseffecten

C. Evaluatie effect medicatie

1. Toxische cardiopulmonale bijwerkingen van oncologische behandeling
2. Evaluatie effect cardiopulmonale medicatie (bv. bij behandeling van astma, hartfalen, hypertensie, ritmestoornissen, hartklepaandoeningen)
3. Evaluatie bijwerkingen medicatie (bv. beta-blokkers, biologicals, chemotherapie)

D. Als pre-operatieve screening t.b.v.:

1. Risicostratificatie peri-operatieve zorg grote vaat-, buik- en gewrichtsvervangende operaties
2. Prehabilitatie ('better in/better out')

*Bron: Wasserman: Principles of Clinical Exercise testing. Ook te vinden in VSG factsheet Exercise is Medicine 2024

Overzicht wanneer verwijzen naar de sportarts?

I. Houdings- en bewegingsapparaat

Klachten van het houdings- en bewegingsapparaat, waarbij sprake is van diagnostische onzekerheid, uitblijven herstel en/of afwijkend beloop ondanks eerdere zorg in eerste (of tweede) lijn.

II. Deconditionering en inspanningsgerelateerde klachten

a. Uitblijven herstel fysieke fitheid ondanks (beweeg)zorg in eerste (of tweede) lijn

(bij inspanningsgerelateerde klachten en/of chronische aandoeningen). Dit kan zich uiten in:

- Niet (meer) behalen van het fysieke fitheidsniveau voor ADL;
- niet (meer) behalen van het voor werk benodigde fysieke fitheidsniveau;
- niet (meer) behalen van het niveau van fysiek functioneren van voor de aandoening/ziekte.

b. Afwijkend beloop van beweegzorg in eerste of tweede lijn op basis van één of meer van de volgende criteria (bij inspanningsgerelateerde klachten en/of chronische aandoeningen):

- Onbegrepen dyspnoe;
- onbegrepen aspecifieke thoracale klachten;
- onbegrepen overmatige vermoeidheid;
- bewegingsangst.

III. Enkelvoudige (fysiek) complexe beweegzorgvraag

- Bij meerdere naast elkaar bestaande beperkingen/aandoeningen in voor bewegen vitale orgaansystemen (hart, longen, bewegingsapparaat);
- bij tegelijkertijd naast elkaar voorkomende chronische ziekten en/of aandoeningen;
- bij kans op (potentiële) bijwerkingen/nevenschade van behandeling (bijvoorbeeld in de oncologie, cardiologie, reumatologie).

IV. Meervoudige (fysiek, sociaal, mentaal, cognitief) complexe zorgvraag - medisch specialistische revalidatiezorg

- Sportarts in consult bij onbegrepen klachten houdings- en bewegingsapparaat;
- onzekerheid inzake diagnostiek/behandeling van verwachte problematiek op het gebied van fysieke fitheid.

Bron: *Implementatietraject medisch specialistische sportgeneeskundige zorg VSG-Zorginstituut*

Sportarts

Medisch Specialist in Bewegezorg

Dank voor uw aandacht